

I. Część Naukowa.

14) OPISANIE KLONÓW.

(Dalszy ciąg).

3ci gatunek klonu u nas znany, jest:

Klon krzewowy. *Acer campestre*, Mas-holder - ahorn, Feld-ahorn, franc: le petit erable, angielski: the lesser Maple.

We wszystkich swoich częściach od poprzedzającego mniejszy, i odmiennego kształtu.

Liście są małe, szerokie, 3 albo 5 klapkowe, klapki tępe, zaokrąglone, na brzegu całe; powierzchnie liścia zupełnie rozrosniętego są gładkie, dolna nieco bledsza; rozerwane wydają także sok biały. Kwiaty razem z liśćmi na wiosnę się rozwijają, zebrane są w baldaszkogron stojący. *Skrzy-*

dlaki w t \acute{e} m s \acute{a} szczeg \acute{o} lne, że tak s \acute{a} rozłożyste, iż skrzydelka obu skrzydlaków prostą tworzą linię, albo t \acute{e} ż nawet nieco na d $\acute{o$ l s \acute{a} nachylone; s \acute{a} mniejsze od poprzedzających, a po zasianiu cz \acute{e} sto rok albo p $\acute{o$ ltora w ziemi leżą nim wejdą.

Gałązki m $\acute{o$ de t \acute{e} nadzwyczajną mają w \acute{l} asność, że s \acute{a} pokryte korą grubą, korkowatą, w cz \acute{e} m zbliża si \acute{e} nieco do wi \acute{a} zu brzo \acute{s} tu, lecz ten ma li \acute{s} cie i p \acute{a} czki na przemianlegle, a klony na przeciwlegle.

Pobyt. Podobnie jak dwa pi $\acute{e$ rwsze gatunki znajduje si \acute{e} w ca $\acute{ł}$ ej Polsce, w Niemczech i t. d. znosi klima zimniejsze jak poprzednie i mniej cierpi od mroz \acute{o} w.

Grunt lubi gliniasty, unika suchych piask \acute{o} w, bagien i torfu. Na gruncie rzeczonym namulowym, cz \acute{e} sto znajduje si \acute{e} , w g $\acute{ł}$ ebi wielkich las \acute{o} w rzadki, owszem lubi po $\acute{o$ łożenie otwarte, dla tego t \acute{e} ż szczeg \acute{o} lniej po brzegach p \acute{o} l, łąk i las \acute{o} w napotykan \acute{y} bywa.

Pień ma nieregularny, wi \acute{e} c \acute{e} j krzewiasty, bardzo sk \acute{l} onny do rozrastania si \acute{e} w g $\acute{ł}$ ezie, i dla tego ro \acute{s} nie rozłożysto; rozliczenie si \acute{e} zag \acute{l} uszające; wielkość mierna, w otwart \acute{e} m bowiem mi \acute{e} jscu, rzadko 40 st \acute{o} p przechodzi i w \acute{o} wczas jako drzewo

trzecięj wielkości okazuje się. Żyje sto kilkadziesiąt lat. Z powodu przeto nizkiego a przytém i stosunkowo powolnego wzrostu, wysokopiennie hodowany niebywa, w wyrębnem zaś gospodarstwie właściwa dlań kolęj 12 do 18 letnia, i wtenczas to wydając liczne odrośle z pnia i z korzeni utrzymuje się zwarcie, pod względem zaś mięszości i dobroci palnej, buczynie i grabinie wyrównywa.

W zagospodarowaniu wyrębném cień znosi mierny, bydło i zwierzęta mało mu szkodzą, uszkodzony zaś mało cierpi. Z powodu rozłożystego wzrostu, może być dogodnie używany do żywych plotów.

Drzewo jego mocne, ciągle, źle łupiące się, piękny ma flader; ze starszych pni brunatnawe; używa się szczególniej w tokarstwie i do machin, na osadę strzelb i do innych pięknych robot stolarskich. Użycie młodych prostych prętów na cybuchy i plecione kozice, jakie w niektórych obcych krajach z jego gałęzi robią, zbyt jest mało znaczące, aby dla tego miał być uprawiany. W ogólności gatunek ten w lasach tylko wyrębnych, lub w połączonych jako nizkie drzewo cierpiany, rzadko kiedy do uprawy powabnym być może,

w razie zaś potrzeby najlepiej hodować go w szkólkach, a następnie przesadzać. Chętnie go także używają dla ozdoby w klombach.

Objaśnienie ryciny klonu krzewowego.

1. Gałązka z kwiatem.
 2. Kwiat męzki powiększony.
 3. Kwiat dwupłciowy powiększony z zawiązującym się owocem.
 4. Gałązka ze skrzydlakami dojrzałymi.
-

Wm. Heugensweg (Carpenter)

